MAATALOUS

Tuntuu, että edes viljelijät eivät enää arvosta maataloutta. Tällainen ajattelutapa on lopun alku. **LIHANTUOTTAJA JENNI KIVIKOSKI, KARJALOHJA**

Kotitaloudet ja suurkeittiöt haluavat edullisia luomutuotteita

Valtaosalle luomu on arvovalinta. Millä tahansa hinnalla sitä ei kuitenkaan osteta.

HYVINKÄÄ (MT)
Noin puolella kuluttajista luomu on kaupassa yksi ruuan valintaperuste.

Kuluttajat ostavat luomua, koska he pitävät sitä maukkaana, terveellisenä, puhtaana ja lisäaineettomana.

Kuitenkin vain 18 prosenttia ostaa luomua aina, kun se on mahdollista, kertoo Pro Luomu ry:n hallituksen puheenjohtaja ja SOK:n valikoimajohtaja **Ilkka Alarotu**.

”Valtaosalle luomu on arvovalinta, mutta ei hinnalla millä hyvänsä”, hän sanoi maanantaina Hyvinkäällä Luomua lisää -kiertueen seminaarissa.

Suurkeittiö suosisi luomua

Hinnan merkitystä korosti myös suunnittelija **Tiina Ahola** Palmian catering-palveluista.

”Jos hinta on kohdallaan, pystymme tuottamaan luomua lautaselle.”

Palmia on Helsingin omistama liikelaitos, joka valmistaa 100 000 ateriaa päivässä pääkaupungin peruskouluihin ja päiväkoteihin sekä lounasravintoloihin ja potilas- ja kotipalvelun ruokailuihin.

Atorioihin tarvitaan suuria määriä yksittäisiä luomutuotteita samaan aikaan. Esimerkiksi perunoita menee päiväkoteihin 3 000 kiloa päivässä.

Palmian täytyy noudattaa ravitsemussuosituksia. Se, että luomumaitoon ei lisätä D-vitamiinia, rajoittaa luomumaidon käyttöä.

”Miettikää, mille kuluttajalle haluatte tuotetta eteenpäin”, Ahola evästi seminaarilaisia.

Suomalaisuus ei myy luomuviljaa

Hinnasta puhui niin ikään tuotantojohtaja **Heikki Saarinen** Helsingin Myllystä.

Hän painotti, että kansainvälisillä luomutuotteiden markkinoilla suomalaisuudella ei ole arvoa.

Luomukauralle suomalaisuudesta saattaa olla jotain etua, ja senkin myymisessä lopulta vain hinnalla on merkitystä

”Suomalaista luomua ei arvosteta Saksassa siksi, että se on suomalaista. Saksalainenkin arvostaa kotimaista”, muistutti Saarinen suunnitelmallisuudesta ja pitkäjänteisyydestä.

Hallinto haluaa edistää luomua

Hallinto haluaa olla luomuketjun vahvin lenkki, vakuutti luomuseminaarissa puhunut maa- ja metsätalousministeriön valtiosihteeri **Risto Artjoki**.

Pro Luomun tekemästä selvityksestä käy ilmi, että eräs luomu-alan pullonkaula on epäilys siitä, että ministeriö ja poliittiset päättäjät eivät ole sitoutuneet luomuun.

”Tähän on tultava korjaus. Mitä me hallinnossa voimme tehdä lisätäksemme luomutarjontaa?”

EU:n maatalouspolitiikan uudistuksen yhteydessä luomutuotannon asema näyttää vahvistuvan. Se muun muassa eriytetään ympäristötuesta.

Kotimaassa puolestaan valmistellaan maaseudun kehittämisohjelmaa.

Tässä yhteydessä käydään läpi, mitä keinoja ja välineitä voidaan luomutuotevalikoiman kasvattamiseksi luoda, Artjoki kertoi.

MAIJA ALA-SIURUA

» Suomalaista luomua ei arvosteta Saksassa siksi, että se on suomalaista. Saksalainenkin arvostaa kotimaista.«

HEIKKI SAARINEN

Luomuruuan kysynnän kasvu jatkuu

Luomutuotteiden kysyntä on jatkanut kasvuaan tänä vuonna.

Tammi–kesäkuussa luomuelintarvikkeiden myynnin arvo on lisääntynyt 23 prosenttia verrattuna viime vuoden vastaavaan ajankohtaan.

Pro Luomu ry:n laatima arvio perustuu eri kaupparyhmiltä kerättyihin tietoihin ja Nielsenin kuluttajapaneeliin.

Kasvuvauhti tarkoittaa, että luomutuotannon kasvulle asetetut tavoitteet on mahdollista saavuttaa, sanoo toiminnanjohtaja **Marja-Riitta Kottila** Pro Luomusta.

Luomuketjun yhteinen tavoite on, että Suomen luomumarkkinat kolminkertaistuvat vuoteen 2015 mennessä. Tavoitteen mukainen luomumarkkinoiden arvo olisi 330 miljoonaa euroa.

Kottila muistuttaa, että luomumarkkinoiden kehitykseen vaikuttaa ratkaisevasti tarjonnan lisääntyminen.

Tänä vuonna luomun osuus Suomen peltopinta-alasta nousee 9 prosenttiin. Maa- ja metsätalousministeriö on linjannut tavoitteeksi, että vuonna 2020 luomutuotannossa olisi vähintään viidennes peltopinta-alasta.

Kiertue starttasi

Uudeltamaalta Hyvinkäältä maanantaina liikkeelle lähtenyt Lisää luomua -kiertue pysähtyy syksyn ja alkutalven aikana yhteensä kymmenellä paikkakunnalla eri puolilla Suomea.

Kiertue tuo yhteen luomun alueellisia kehittäjiä ja asiantuntijoita, kaupan ja elintarvikevalmistajien edustajia sekä luomutuotannosta kiinnostuneita viljelijöitä. Myös tuottajajärjestöt ja neuvonta ovat mukana kiertueella.

MAIJA ALA-SIURUA

S-ryhmä odottaa luomu-maitoketjulta lisää jalosteita

SOK:n valikoimajohtaja **Ilkka Alarotu** toisti maanantaina Hyvinkäällä S-ryhmän aikaisemman lupauksen ottaa myyntiin heti suomalaisia luomujuustoja, -rasvaseoksia, -maitojuomia ja -maitorahkoja, jos niitä joku heille tarjoaa.

”Toiset sanovat, että luomumaitoa on vaikka kuinka. Miksi nämä tuotteet sitten puuttuvat?”

S-ryhmän päätös myydä saksalaista Rainbow-luomumaitoa on herättänyt julkisuudessa paljon keskustelua.

”Se tuotiin valikoimiin vastauksena valtavaan kuluttajapalautteeseen”, Alarotu muistutti Lisää luomua -kiertueen aloitusseminaarissa.

Hän ihmetteli, miksi maito nousi julkisuuteen vasta, kun S-ryhmä alkoi myydä sitä. Samanlaista maitoa oli ollut Suomessa myynnissä toisessa kauppaketjussa vuoden verran.

”Kysyimme kaikilta suomalaismeijereiltä, alkavatko ne tuottaa meille Rainbow-merkillä luomumaitoa. Suurin meijeri ei halunnut, eivätkä muut pystyneet.”

Alarotu haastoi seminaariväen miettimään, onko saksalaisen edullisen luomumaidon myyminen Suomessa loppujen lopuksi huono asia.

”Entä, jos se saa luomua ostamaan ne kuluttajat, jotka eivät sitä ole aikaisemmin tehneet?”

MAIJA ALA-SIURUA

S-ryhmä tuo luomumaitoa Saksasta ja myy sitä oman Rainbow-tuotemerkillään.

MTK vaatii kauppaa sitoutumaan luomun lisäämiseen

Luomutuotannon lisääminen edellyttää malttia ja sitoutumista pitkäjänteiseen yhteistoimintaan ketjun kaikilta toimijoilta, erityisesti vähittäiskaupalta, toteaa MTK.

Tutkimusten mukaan kuluttaja on valmis maksamaan luomusta tavanomaista tuotetta enemmän. Tarvitaan lisää tuotantoa, jotta kysyntään voidaan vastata kotimaisilla tuotteilla.

Luomuun siirtyminen vie kuitenkin aikaa ja aiheuttaa merkittäviä lisäkustannuksia siihen siirtyneille tuottajille, MTK muistuttaa.

Järjestön mukaan luomuun siirtyvien ja investoivien tuottajien on voitava luottaa siihen, että he saavat markkinoilta vastinetta panoksilleen myös tulevaisuudessa.

MTK on lisäämässä kotimaista luomutuotantoa toimialan yhteisen Pro Luomun -järjestön kautta.

Pro Luomun tavoitteena on kolminkertaistaa luomumyynnin arvo Suomessa vuoteen 2015 mennessä.

Tavoitteen edistämiseksi yhdistys järjestää Lisää luomua -kiertueen, joka alkoi maanantaina Uudellamaalla Hyvinkäällä. Kiertue käy vajaan neljän kuukauden aikana 11 eri paikkakunnalla eri puolilla maata.

MT

Luomupeltoala kasvoi tänä vuonna

Viljelijöistä 7 prosenttia luomussa

Tänä keväänä luonnonmukaisen tuotannon tukea haki 4 200 maatilaa yhteensä 185 000 hehtaarille.

Viime vuonna luomutukea haettiin 161 000 hehtaarille, joten luomupinta-ala kasvoi yli 10 prosenttia, kerrotaan Maaseutuvirasto Mavista.

Maatiloista 327 oli uusia luomutuen hakijoita. Tilojen pinta-alaa oli yhteensä noin 16 000 hehtaaria.

Luomutuotannon erityistukisopimuksiin on nyt sitoutunut noin seitsemän prosenttia suomalaisista viljelijöistä.

Luomutilat ovat Mavin tietojen mukaan keskimääräistä suurempia. Uusien luomutuottajien tiloilla on peltoa keskimäärin 50 hehtaaria.

Tavanomaista tuotantoa harjoittavien tilojen keskikoko oli viime vuonna noin 37 hehtaaria.

Mavi maksaa luomutuotannon tukea 21 miljoonaa euroa syys–lokakuun aikana.

Lisäksi maksetaan muita ympäristötuen erityistukia 22 miljoonaa euroa.

MT

Kivikoskien naudat ja pellot siirtyvät yhtä aikaa luomuun

KARJALOHJA (MT)
Kojootti-sonni sulkee silmänsä ottaakseen vastaan emäntänsä rapsutukset.

Huomionosoituksista mustasukkaiset emolehmät tunkevat lähemmäksi. Niitä ei paljon hetkauta tuleva luomustatus, kunhan silitykset jatkuvat ennallaan.

”Tämmöisiä nämä ovat”, nauraa **Jenni Kivikoski** ja tönii rouvia hieman kauemmas.

Karjalohjalaisen Kivikoski-Orenius-maatalousyhtymän naudat ja pellot siirretään luomutuotantoon yhtaikaa. Meneillään on ensimmäinen siirtymävuosi.

Luonteva vaihtoehto

Tilan kannattavuuden parantaminen on tärkein luomuun siirtymiseen syy.

Jennin äiti **Pirkko Kivikoski** on laskenut, että luomun ansiosta tilalle jää vuodessa 30 000 euroa enemmän rahaa.

Luomu on tilalle luonteva vaihtoehto, koska väkilannoitteita ja kasvinsuojeluaineita on aina käytetty hyvin vähän. Suuria muutoksia tuotantoon ei ole tarvinnut tehdä.

Kivikoskille eläinten hyvinvointi on sydämen asia eikä siitä ole tingitty tavanomaisessakaan tuotannossa.

Tämä näkyy muun muassa siinä, että karjasuojat läpäisivät luomutarkastuksen sellaisinaan.

”Saimme kehuja siitä, miten hyvin eläimiä on hoidettu. Tuntui hienolta saada ulkopuoliselta kiitosta ja varmistus sille, että olemme tehneet asioita oikein”, Jenni Kivikoski kertoo.

Säädösten tulkinnat huojuvat

Siirtymävaiheen aikana eteen ei ole tullut mitään suoranaisia yllätyksiä. Koulutuksessa olisi voitu enemmän paneutua luomussa tarvittavaan tarkkaan kirjanpitoon esimerkiksi varastoista, Kivikosket kertovat.

Talven kuluessa on tarkoitus selvittää, miten varmistetaan eläinten riittävä seleenin saanti.

Kivikosket ovat huomanneet, että viranomaisten ja neuvojien tiedot ja käsitykset luomusäädösten tulkinnoista eivät ole samanlaisia.

”Tilanteeseen pitää saada muutos. Tiedon ja tuntemuksen luomusta pitää olla yhteismitallista”, Pirkko Kivikoski vaatii.

Ristiriitaisuudet hämmentävät. Pahinta kuitenkin on, että seuraamukset väärän tulkinnan noudattamisesta kaatuvat yleensä viljelijän harteille.

» Eläinten luottamus on ansaittava.«

JENNI JA PIRKKO KIVIKOSKI

Pelloilla kasvaa kauraa ja nurmea

Maatalousyhtymällä on peltoa on vuokramaineen runsas 80 hehtaaria. Siitä kylvetään joka vuosi 15 hehtaaria kauralle. Lopuilla viljellään nurmea laitumeksi ja rehuksi.

Emoja on 50 ja lisäksi nuorkarja.

Sonnivasikat myydään pääsääntöisesti eteenpäin. Niitä pidetään silloin, kun joukosta löytyy riittävän hyvä yksilö kasvatettavaksi tilan siitossonniksi.

Ruokinta perustuu kuivaheinään, jonka urakoitsija käy paalaamassa. Säilörehupaaleja on ostettu muilta luomutiloilta.

Tavoitteena on rakentaa omat laakasiilot.

”Paalimuovit eivät ole kestävää kehitystä eivät kuulu luomuun”, Pirkko Kivikoski perustelee.

Jalostetaan kohti aberdeen anguksia

Tilalla on ollut lihakarjaa jo 1970-puolivälistä.

Tavoitteena on jalostaa karjaa niin, että siinä on vain puhtaita aberdeen anguksia, Pirkko Kivikoski kertoo. ”Rotuun päädyttiin, koska eläimet ovat vilkkaita ja haastavia.”

Lisäksi aberdeen angusella on hyvä rehuhyötysuhde ja erinomaiset emo-ominaisuudet. Rodun etuihin kuuluvat myös nupous ja hyvänmakuinen liha.

Kesy nauta on helppo käsitellä

Kivikosket viettävät navetassa paljon aikaa.

Äkkiseltään eläinten rapsuttelu saattaa tuntua joutavalta ajan haaskaukselta, mutta ihmiseen tottuneet ja luottavat naudat on helppoja käsitellä.

Lauma kulkee kiltisti ihmisen perässä, kun sitä siirretään lohkolta toiselle. Samoin pihattoja puhdistettaessa yksi ihminen selviää eläinten käsittelystä.

Vastasyntynyt vasikka saa ensimmäiset ternimaitohuikat ihmisen kädestä tuttipullosta, jossa on emosta lypsettyä maitoa.

Näin varmistutaan, että vasikka saa ternimaitoa mahdollisimman pian syntymänsä jälkeen. Toinen syy on, että kontakti ihmiseen muodostuu nopeasti.

”Eläinten luottamus on ansaittava”, Kivikosket painottavat.

MAIJA ALA-SIURUA

Naudat odottavat porttien takana, että Jenni Kivikoski saa ruokintakäytävän kuivitettua.

Tämä vasikka kyllästyi jauhotarjoiluun ja pujahti karsinasta ruokintapöydän puolelle.

Pihatossa on mustien aberdeen angusten joukossa muutama punainen saman rodun edustaja.

Tuleva luomutuottaja Jenni Kivikoski viettää paljon aikaa pihatossa. Näin eläimet oppivat luottamaan ihmisiin minkä ansiosta niiden käsittely on helppoa.

JAANA KANKAANPÄÄ

”Kateuden tilalle oman työn arvostus”

Lihantuottaja **Jenni Kivikoski** katsoo tiukasti silmiin. Tämä 27-vuotias nuori nainen tietää, mitä tahtoo, eikä pelkää sanoa sitä ääneen.

Hänen mielestään suomalaiset viljelijät ovat liian kilttejä ja ottavat nöyrästi vastaan kaiken ylhäältä annetun. Mallia voisi ottaa vaikka Ranskasta. Siellä tuottajat eivät pelkää ilmaista joskus hyvinkin haisevaa vastalausettaan.

”Nyt tarvitaan tekoja ja toimintaa eikä pelkkiä haaveita.”

Kivikoski ei ymmärrä viljelijöiden keskinäistä kateutta. Se pitää saada kitkettyä pois ja tiloille halu puhaltaa yhteen hiilen.

Tarvitaan omat kaupat

Tuottajien on aika ottaa ohjat omiin käsiinsä ja perustaa omia luomu- ja lähiruokakauppoja, koska suuret kauppaketjut vetävät välistä, Kivikoski huomauttaa.

”Meidän rahoillamme ne suuret marketit rakennetaan.”

Kivikoski haluaisi avata tilansa ovet sekä muille luomutuottajille että kuluttajille. Tietojen ja kokemusten vaihto ovat tärkeitä, jotta maataloutta arvostettaisiin.

”Tuntuu, että edes viljelijät eivät enää arvosta maataloutta. Tällainen ajattelutapa on lopun alku.”

Yksin et muuta maailmaa

Kukaan ei pysty yksin muuttamaan maailmaa, mutta yhdessä siinä onnistutaan.

”Olen vielä nuori ja haluan nähdä ne ’paremmat ajat’.”

Kivikoski kannustaa nuoria ryhtymään viljelijöiksi. Hän on varma siitä, että tuottajat yhdessä voivat rakentaa tulevaisuuttaan lähi- ja luomuruuan varaan.

Ei pidä kadehtia niitä, jotka tuntuvat pääsevän helpommalla jossain muussa työssä. Jos kukaan ei enää viitsi ryhtyä viljelijäksi, mitä tänne enää jää jäljelle, hän kysyy.

Miksi Kivikoski itse on maanviljelijä?

”Olen tätä tehnyt pikkulikasta lähtien. En osaa enkä halua tehdä muuta.”

MAIJA ALA-SIURUA